

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léva hához küldve:

Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
 Hat órára . . . . . 2 frt 50kr.
 Három órára . . . . . 1 frt 25 kr.
 Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.
 Egyes számok 12 kr-ával kaphatók
 a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK

Negyed-ábrós petit-sor egyszeri közlésért 7 kr.
 kétszeriért 6 kr., többszöriért 5 kr. szalmán.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 krajczár.

A nyilttérben:

minden négyházas garmond sor díja 15 kr.
 Velünk összekötésben levő hirdető-irodák, elő-
 fizetők, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj
 kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A téziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.
 Kéziratok vissza nem adatnak.
 FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer.
 — vasárnap reggel. —

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba
 (Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.
 A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

Óvodánk.

(k.) Csak az imént foglalkoztunk Léva városának a tanügyeket érdeklő viszonyaival, azonban a körülmények ismét arra kényszerítettek, hogy a tanügy egyik intézményének, az óvodának kérdését felszínre vessük. Mult évben erősen hangsúlyoztuk annak szükségességét, hogy kisdovodánkat képessé tegyük arra, hogy célját elérje. Feltártuk nyomoruságos állapotunkat s ime azóta nem akadt egy hang, a mely annak érdekében felszólt volna.

Vagy talán oly elenyésző csekélységnek tartjuk az óvodát, hogy napi rendre térünk felette a nélkül, hogy érdemesnek tartanók e kérdésnek egy pár percet szentelni?

Itt van a vakáció vége s kezdjük a nyomoruságos vándorlást ott, a hol a mult tanév végén elhagytuk.

A szülők nemsokára megjelennek óvoda köteles gyermekeikkel az intézet vezetőségénél, hogy beirassák gyermekeiket az óvodába. A mikor már 60—70 gyermeket felvették, akkor bekezesztik a beiratást, noha még vagy 200 gyermek várakozik a felvételtre. De hiába nincs hely. S ezzel az elutasítással megkell elégedni a szülőknek, noha törvény intézkedik az óvodaköteles gyermekekről.

De hát mi is az a mi óvodánk!? Egy nyomoruságos szűk szoba, keskeny folyosórul szűk bejárattal, melybe összehoznak 60—70 fiu és leány gyermeket nagy előnyére a rendnek, tisztaságnak és egészségnek, a hol a nap legnagyobb részét kell tölteniök, mert udvaruk, játszó terük nincsen. Az az udvarnak csufolt köz mindenre inkább használható, csak arra nem, a mire használják.

Hát mit gondol nemes Léva város képviselőtestülete, vajjon méltó e ezen állapot egy rendezett tanácsu város-hoz? Hiszen a legutolsó falu, mely

összesen alig számlál ötszáz lelket, különben látja el a maga gyermekeit. Az a város, a mely értelmiségével rendelkezik, nem képes gyermekei számára megfelelő óvodát tartani; nem képes az elemi oktatás rendelkezésére bocsátani mindazt, a mi azt céljának elérésére képessé tenné.

Tudjuk azt, hogy elemi oktatásunk siralmas volta ugys a tanfelügyelőség beavatkozását fogja maga után vonni s közoktatásügyünk ezen része megtalálja a védőszárnyakat. Azonban kisdovodánkat sem becsüljük kevesebbre, hogy fel ne hívják rá a közfigyelmet és a hivatalos érdeklődést.

Hallottunk e tárgyban egyik tisztelt képviselőtestületi tag véleményét, mely ugy szólt, hogy ennek előtte 30—40 évvel még rosszabb állapotban volt elemi oktatásunk s óvodánk plane nem volt, s mégis meg voltunk. Nos hát ennek csak azt mondhatjuk, hogy a polinéziai vadembereknek sincs iskolájuk s óvodájuk s mégis megvannak.

Mert ha köteles a gyermek óvodába járni, akkor legyen óvoda, a hová járjon. Ne legyenek hiúságunkat azzal, hogy nyitottunk polgári leányiskolát, de kidobtuk az óvodát. Elvégre is nagyon bajos dolog dönteni, hogy melyik szükségesebb s melyik a melőzhetőbb.

Kötelességében áll a városnak, hogy gyermekei részére óvodát tartson fel és pedig olyat, a melyben minden gyermek helyet talál. Elég szegény a városra nézve, hogy még ahhoz is protekció kell, hogy valakinek a gyermeke óvodába járhasson.

Már a ki kaszárnyát, keramit utat épít, ezt is láthatja oly fontos dolognak, hogy érdekében áldozatokat is hozzon, ha kell.

S már ez az egy ok is elegendő arra, hogy az elemi oktatás fejlesztésénél az állam segítségét igénybe vegye, hogy legalább a megmaradt erő segít-

ségével óvodánk állapota is örvedetes javulást mutathasson, melyre kicsinyeinknek oly nagy szükségük van.

Hajlékot a testi nevelés ügyének.

(Folytatás.)

Ma már erősen terjed a nézet, miként ha a fiukat nem gátolja a játék és a veritéket kieselő testmozgás abban, hogy művelt férfiakká legyenek, miért gátolná ugyanaz a testmozgás és testedzés a leányokat, hogy szintén művelt nőkké váljanak? S mivel a jó egészség, az élénken verő ütér és vidám kedély, mint a mik azzal a testmozgással járnak, mind a két nemnél egyaránt oly tényezői a boldogságnak, melyekkel semmifele külső előnyök föl nem érnek s mikkel az egészen napjainkig divatozó nőnevelés leányainkat boldogítani akarta s mely külsőség tulbecsülésétől leányiskolánk is alig tudnak szabadulni: a tanrendszerünk követe, te tulhajtott szellemi nevelés ellensúlyozására s jövőendő hivatásuk szempontjából a leányok testgyakorlatát kell legalább is akkora, ha — a maga keretén belül — nem nagyobb, fontosságúnak tartani, mint a fiukét.

De az újabb kornak ez az egészséges szelleme egyrésztől, másrésztől pedig a hagyományokhoz való ragaszkodás az anyákat valóságos dilemmába juttatta leányaik nevelését illetőleg.

Az általános áramlat elől, hogy a leányok is 14—16 éves korukig iskoláztatandók, nem térhetek ki. Azonban a műzlés fejlesztése, vagyis az úgynevezett „jó nevelés”, által megkövetelt idegen nyelvoktatástól, zenetanítástól, finomabb női kézimunka stb. eflétől sem akarnak megválni, hiszen ezekért annak idején rájuk is sokat kötöttek. Végül azután „jó háziasszonyt” is kell a leányt nevelni, ami a konyhán való helytállást, ruhaszabást, varrást s más hasznos ismeretekben való tájékozást követeli meg. — Iskoláztatás, jó nevelés, háziasszonykodás . . . kötségkivül a család boldogulására szükséges követelmények, csak az iskolából hazatérő leánykát a szoba levegőjéhez ne bilincseljék, csak folytató agos, leg-

többször ülő helyzethez kötött iskolaszertü foglalkozások egész özönével ne vegyék körül. És ne feledjük, hogy mindez abban az időszakban, a fejlődésnek a test nagyságát, alakját, erejét, hozzátehetjük, hogy szépséget érvényre juttató abban az idejében történik, amikor a szervezet minden porcikája kétszeresen él, mert nem csak rombol az életerő által feltételezve, de épít is a test tökéletes kifejlesztésének evolúciójával.

Ne csodálkozzuk, ha annyszor találkozzunk sápadt arczu, esetlen növésű, lapos mellű kisasszonyokkal, kiken a szivtelenül ráerőszakolt mindenféle tanulásnak, ifjúkori testedző játékok és szórakozások, szóval kellő mennyiségű mozgás által nem mérsékelt következményeit látjuk. S ha ellenkező kedves jelenség kerül elibénk, azt bizony ne az iskolának írjuk a számlájára. Nyilt szemű tanítók maguk azt mondják, hogy ezeknek fejlődésénél legalább a természetnek saját módszerét engedték hatni, azét a természetét a mely nagyon pontos számító, annyira pontos, hogy ha valamely részén többlet kívánsz tőle, mint a mennyit kiadni hajlandó, akkor valamely más részen eszközölt levonás által egyenliti ki a számadás mérlegét. Orvosok mondják, hogy mióta az iskoláztatás éveit a leányokra szinte oly mérvben terjesztettek ki, mint a fiukra, a női testnek a férféhoz képest ismert korábbi fejlődése hanyatlóban van.

Tények ezek, a melyek a leányok testi nevelését illetőleg a naponkénti inkább fárasztó, mint üdítő, divatos sétáknál sokkal többet követelnek a szülőkötől és iskolától, s a ki azokat nem alkalmazza, a test fejlődésére egyenesen Istentől rendelt, mert boldogságot szerző eszközöket dobja el leányaitól.

Ne legyen kicsinyes és mosolyra keltő a pusztá sétákat ismerő testi nevelés következményének példázására felhozandó eset.

Egy alkalommal a következőknek voltunk szemtanui. Egy serdülő leánykából álló társaság, hogy az országút porát és melegét ne legyen kénytelen szívni és tűrni, letét egyik dülő utunkra. A már valóságos

TÁRCZA.

A leánysziv álmai.

. . . Felébredek éjjelenként,
 Szó hallszik az ablak alatt
 Azt gondolom te vagy ottan' . . .
 Hallom kedves, mély hangodat;
 Ugy figyelek, hallgatózom
 De hiába, mert csalódom,
 Messze vagy te, nagyon messze
 Itylenkor nem járhatz erre.

Máskor ismét azt képzelem
 Te huzatod a nótámat,
 Ugy sir, ugy ri a hegedű,
 Mintha volna élő bánat;
 Hó párnámra ráborulok
 Örömben felzokogok
 Amint lágyan hangzik felém:
 „Barna legényt szeretek én! . . .”

Majd meg ismét ugy érezem
 Főlem hajolsz mosolygva,
 És azt mondja szemed, ajkad:
 „Nem felejtlek soha, soha!”
 Mikor aztán felébredek,
 Ugy kérem az Istenemet,
 Hogy ez a sok édes álom
 Édes valósággyá váljon!

M—za.

Hontvármegye történelmi kiállítása.

A mult napokban nyilt meg Ipolysághon, Vaszary Kolos hercegprimás vednöksége mellett, Hontvármegye gazdag történelmi kiállítása, mely — ugy tudjuk — Abauj-megyének a tavaszon Kassán rendezett történelmi kiállítása után a második ilyenmü tárlat az országban.

Pongrácz Elemér, képviselőházi tisztviselő a főérdem, hogy e gyönyörű kiállítás létrejött. Mint egy két évvel ezelőtt ő vette föl a kiállítás eszméjét a hontvármegyei kaszinóban, s a főispán, alispán és mások erkölcsi támogatásával és a közönség lelkesedésével meg is valósult ugy, hogy Horváth Béla főispán a mult napokban déli 12 órakor nagy és diszes közönség jelenlétében nyithatta meg a tárlatot.

A megnyitáshoz különös dísz kölcsönzött, hogy részt vett azon a m. t. akadémia képviselőjében Nagy Iván, a jeles tudós is, a ki a főispán megnyitója után magvas beszédben ismertette a kiállítás nagy fontosságát. Különösen kiemelte, hogy kilenc század előtt a Svéviából bejött Hunt és Pázmány lovagok voltak azok, kik Géza fejedelem idejében az első leendő szent királyt a Garam vízében német szokás szerint lovaggyá avatták és Hontvármegye nagy részét adományba kapták. Ott magasított Hont helység fölött azon vár, melyet az említett lovagok nemzetsége emeltetett és a melyről a vármegye is nevét vette.

A megnyitáson, — melyet délben bantott, este pedig táncmulatság követett, —

jelen voltak Semecz és Korpona városok képviselői, a vidék és a szomszéd Nógrádmegye számos előkelői, köztük a klérus több tagja. Ugy a fővárosi, mint a szomszédos vidéki sajtó tudomást vett a kiállításról s a megnyitásra tudósítókat küldött.

Maga a kiállítás a megyeház három nagyobb termében van. Rendkívül izlésesen, ügyesen és szakszerűen vannak a tárgyak ott elhelyezve. A nagyteremben a királynak, a karzati emelvényen Vaszary Kolos hercegprimásnak arczképe van dísznövények és girlandok által diszitve. A kiállítás egész tartama alatt, mely körülbelül e hó végéig tart, a napibiztosai teendőket a város lelkes fiatalága osztotta fel s vállalta magára.

Akiállítás, a melyben Hontvármegye csaknem minden nevesebb családja résztvett, feltárja mintegy egész Hontvármegyének dicsőséges multját, fényes alakjaival s gazdag műkinésivel; s ép azért annak áttekintése több napra terjedő tanulmányt igényel.

Mindjárt a lépcsőház oszlopos csarnokában látjuk a vármegye, Semecz, Korpona és Bakabánya városok festett czimereit. Jobbra a folyosón láthatók a megye különféle térképei s Magyarország azon térképe, melyet 1848-ban Pongrácz István tábornoki főnök használt.

Mindhárom teremben a falakat képek és czimerek borítják. Az I. teremben látjuk a vármegye régi és újabb kiváló alakjainak, a Palásthy, Pongrácz, Horváth, Ivánka, Plachy családok tagjainak képeit. Itt vannak a honti főispánok, képviselők, Simor bitoros,

a drégelyi Szondi-kápolna építőjének és Ipolyi Arnold püspöknek, a megye jeles szülöttének arczképei.

A kiállítás II. termében vannak a megye nevezetesebb családainak czimerei, városainak képei s ugyanitt van az érdekes selmeczi kiállítás is. Ez utóbbiban érdekesek Öfelsége a király és Stefánia özv. trónörökösne által használt bányászruhák, néhány inkunabulum, különféle arany és ezüst bányász eszközök, régi városi és czégpecsétnyomók, jegyzőkönyvek s oklevelek stb.

A III. vagyis a nagyterem a legtöbb s legnagyobb kincseket foglalja magában. Szép keretet képeznek ahhoz a falakon köröskörül állandóan ott lévő vármegyei főispánok s az ország több nagyjainak életnagyságu, olajfestményü arczképei. Gyönyörű gyűjteménye van itt a különböző korból való régi fegyvereknek. Itt láthatók Korpona város feltűnést keltő kintzó és büntető eszközei, sütőgető vasak, csonttörők, városi és hóhéri pallósai, régi szavazatszedő ládája. Érdekes Kudora János, esperes kiállítás a honti kőkorszakbeli tárgyakból; továbbá a drégelyi várból való emlékek s egyéb török korszakbeli tárgyak. De leginkább megragadják a figyelmet azon diszes szekrények, amelyek a megye előkelőbb hölgyeinek birtokát képező ruhákat, legyezőket, régi díszleteket tartalmaznak. Nagy érdemei vannak ezek átengedése által főképen Pongrácz Gézáné, Horváth Béláné, Berkó Istvánné, Sembery Imréné, Sági Benóné, Csupcsik Ferenczné és Klauzer Georgine urhölgyeknek.

blazirsággal kizkődő kis társaságot mintha kicserélte volna a Barátság kellemes levegője. A lépések szinte katonássá váltak, a balzsamos illat feszítette a tüdőket, a szemek élénkebben csillogtak, a nyelvecskék gyorsabban peregtek az öles kukoricza ültetvény és üdezőld luczernás által kísért mezei uton. A test és lélek láthatólag felüdült. De csakhamar vége szakadt a lét szokatlan kellemének. — Egy keskeny vízárók vágta el a virágos rétek felé lekanyarodó utat. A társaság nem tudta, nem merete az átjutással jár, veszélyt maga után bizonyára nem hozó vállalkozást megkockáztatni. Vissza kellett térni a poros, a meleg országútra.

Ha ez az eset — forró pornak óraszámra való szívása — a nyár minden napján előfordulna, valóságos tökélet lehetne kovácsolni a némi tornászó ügyesség hiánya miatt megrövidülő élet rovására.

Nem fogjuk az ész és szükségyszerű testi nevelés hiányának racionális önfentartást kétségessé, az életet nyomottá tevő hátrányait tovább fejtegetni és példázni. Azt hisszük, hogy ezen elméleti kirándulásunk, aminek keze és lába azonban a gyakorlatból vétegett, sürgetve sürgeti, hogy mindkét nemű ifjuságunk iskolai testi nevelését immár a maga jogaiba kell helyezni és hogy az erre vezető egyik igen fontos eszközt a tornacsarnokot fel kell építeni.

Nehogy azonban a megoldás felé oly régen készülődő ügy, t. i. a tornacsarnok felépítése esetleg oly elvek szerint vitessék keresztül, amelyek a józanul vezetett testi nevelés érdekeit s nevezetesen városunk összes iskoláinak érdekeit veszélyeztetnék, most mikor azt is tudjuk, hogy a város öszi közgyűlésén ez a dolog végeldöntés elé kerül: kötelességünknek tartjuk a közérdeknek a következő tanácsokkal szolgálni.

A tornacsarnok építésénél felmerülő legelső tétel, a felek megválasztását a következő két elv szerint kell megoldani:

1. a tornacsarnok más fontos, főleg egészségügyi érdek által fentartani rendelt terület és helyiséget el ne foglaljon.

2. minden iskolához lehetőleg közel legyen.

Az ügy története arra tanít, hogy fejlesztésének föletémenyesei éppen ezeket nem vették eddig figyelembe, — szerencsére csak a tervezetések papirosán.

Legelőször a kegyes tanítórendi tanárok üdülő kertjébe, majd azok gazdasági épületeinek helyére tervezték a csarnokot, később

Meg kell még említenünk a gyönyörű Szondi-zászlót, a honti hölgyek ajándékát 1885-ből, Szondi szobrát, Drégely-Palánk, Korpona aczélmetszetű képeit, a honti képviselő arckép csoportját s a csinos pénz- és éremgyűjteményt.

Engem az egész kiállításban legjobban meglepett az okmányok, régi helyi vonatkozású könyvek s egyéb iratok gazdag gyűjteménye. Kissé baj, hogy azok nem egy helyen vannak, hanem mindhárom teremben szétszétvá, s így kissé nehezebbé van téve azok áttekintése. Ez okiratokat, leveleket *Matunák Mihály* korponai felsőb. népisk. igazgató szakszerűen rendezte s csoportosította három tárlóban. Az elsőben vannak a legrégebbi oklevelek, köztük Korpona városnak IV. Bélától kapott két privilegialis levele 1238-ból és 1274-ből; Bakabánya privilegialis levele Róbert Károlytól 1321-ből, Korpona Nagy Lajostól 1368-ból stb. Érdekesek a Bocskay-, Bethlen-, Thököly-, Rákóczi-féle levelek s a szt. benedeki konvent harmadfél méter hosszú perirata 1544-lől, a korponai levéltárból.

A második tárlóban vannak az Odry, Mary alias Lengyel, Angelojacquemon, Horváth, Somogyi, Tapolcsányi, Becsők, Sturm, Hora, Horváth alias Kovács, Pap alias Bartovich, Bogdány, Soós, Fábrián és Bakay családok nemesi levelei, többnyire a Hontvármegyei levéltárból.

A harmadik tárlóbeli levelek közül nevezetesebbek I. Ferdinánd király levele Dobó Istvánhoz 1564-ből; Horváth Miklós százados, Mária Terézia rend lovagi oklevele 1815-ből; egy tót ima Rákóczi Ferencz fejedelemért, mely Zsolnán 1704-ben nyomtatott. Nagy Sándor 1848-iki tábornok egy levele; Ivánka Imre százados kinevezése 1848-ból; Görgey Arthur fővezér parancsa Nagy tábornokhoz stb.

Szóval Hontvármegye büszke lehet e kiállítására, mely csak a leltározott tárgyak-

az állami tanítóképezde amugy is igen szükre mért udvarába és kertjébe akarták felépíteni. Ezek a tervek az első pont ellen vétének, mert más fontos érdek által fentartani rendelt területeket fosztottak volna meg rendeltetésüktől. Amott t. a piarista tanárok egészségügyi és a ház gazdasági érdekeiről volt szó, emitt pedig a képezde építkezésére váró továbbfejlesztésének lett volna a kerékkötője. Szerencsére ezeket hamar belátták, még mielőtt tette került volna a dolog, megakadályozták, hogy a város egy ingatlan tulajdonát idegeu telekre építse fel.

Majd azután a főgimnázium mellett töle északkeletre levő sétányra gondoltak, ahol valamikor a disznópiacz volt s ez időszertint a dolog ott áll, hogy ide is építik a tornacsarnokot.

Ez a gondolat sem helyes, mivel ez is ugyanazon elvbe ötközik, mint a fentebbi tervek. Sőt itt még vitálisabb érdekről van szó: közérdekről. Az első tervek ugyanis egy-egy szükbe kör érdekeit nem voltak figyelembe veendő, ez azonban az egész város lakosságának érdekét sérti, nevezetesen annak egészségügyi intézményei egyikén ejt sebet. Tudván u. is azt, hogy a városnak közhasználatra szánt terjedelmesebb üdülő helyei nincsen, a város beltelkei közt létesített 3—4 apró parkoczkára a polgároknak, még inkább az apró gyermekeknek olyan szükségük van, hogy ezen apró lhetkek számát nemhogy csökkenteni, sőt inkább azokat szaporítani kellene.

De tudva azt is, hogy egy tornacsarnok megfelelően tágas torna- illetve játszótér nélkül ma már nem képezhető, a gimnázium melletti sétány olyanul nem is alkalmas. Ilyenné csak akkor válnék, ha a tűzoltóegyleti szertárát az előtte levő s a megyei uttestig kifutó térrel s a szertár mögött levő kiugró bástyasziglettel együtt egész a hideg pincze végének vonaláig el lehetne foglalni. Így talán jó, de kivihetlenségénél fogva kába gondolat, melynél nem is időzünk tovább.

Az eddigi tervezetések magán- és közérdekre ötköző volta tehát arra tanít, hogy nálunk a tornacsarnokot meglevő tanítészeteink egyikének telkével sem lehet közvetlen kapcsolatba hozni.

Tehát hová? hogy a felállított elvekben kifejezésre jutó pozitív és negatív követelményeknek eleget tegyünk.

Emlékeztetünk egy régebben szintén felmerült, de kellő figyelembe nem vett tervre: a zöldkert utcái, u. n. Waiger-féle

ból 1000 darabot tartalmaz, mint az a Pongrácz Elemér igazgató által szerkesztett katalógusban olvasható.

A kiállítás sikere arra indította a megye vezető köreit, hogy felkérjék a közönséget, miszerint a szorosán vett családi ereklék kivételével ajánlja fel a kiállított tárgyait egy állandó megyei történelmi muzeum létesítésére.

Fludorovics Zsigmond.

A magas Tátrák aljából.

(Folytatás.)

A magas tátravidék egyik újabb keletü s legelőkelőbb hidegvíz gyógyintézete s fürdője Tátra-Lomnicz.

Poprádtól egy vasuti szárnyvonal vezet oda, a mely vasut csak nyáron van üzemben.

Lucsivnárol Tátra-Lomniczra a kirándulás igen kényelmes, mert mindkét helyen a parkban találja az ember a vasuti állomást és egy óra alatt a vasuton ezt az utat meg lehet tenni. A fürdő a nagy lomniczi hegy-csucs aljában egy fenyőerdőben fekszik. Parkja még ugyan új, de nagyon gondozott. Fürdőháza több, mint százezer forintba került s el van látva fényesen berendezett fürdőszobákkal, férfi és női uszodával, a napfürdőre berendezett egy helyiséggel, tárgsalgó termek és olvasó helyiségekkel. A fürdő szálloda kényelmes és fényesen berendezett laksobáival, a fürdő vendéglő és kávéház nagyságával és csinos berendezésével tűnnek ki. Ezenfelül látható itt körülbelül 5—6 magán tulajdont képező s igen szép nyaraló.

Lakás és ételmezés e helyütt igen drága és azért itt igen előkelő közönséget lehet találni.

A fürdő tulajdonosa a m. kir. kincstár.

A fürdő aljában, 1/2 órányira, egy síkon látható az új nyári löversenyter, ahol évenként július havában öt nap löversenyek tartatnak s a hol ezen sportnak ismert, elő-

telekre. Egyszerű kert-telek az, mely más célra lefoglalva nincsen. Távoltságát tekintve a töle legtávolabb levő főgimnáziumtól — lassu gyermeklépésekkel mérve az időt — sincs messzebb, mint öt perczre; a polgári leányiskola, tanítóképezde s elemi iskolánk, kivéve az ágostaiak 20—25 növendékü kisdéd iskoláját, mindnyájan a közeiben találják, annélkül, hogy nagy forgamu utcákon kellene a növendékeknek odamenni s a kik minden tájékról aszfaltjárdán férhetnek hozzá.

Csak egy kifogást lehet, sőt kell is! ellene tenni, hogy ez nem elég nagy.

Az bizonyos, hogy a városnak áldozatot, ha ugyan a kötelelességteljesítést áldozatnak lehet nevezni, mindenképen hoznia kell. De ha már így van a dolog, legalább tökéletes intézmény érdekében hozassék az az áldozat. S ezt mi akként gondoljuk, hogy a mondott telekhez hozzácsatoltnék a város tulajdonát képező „vörös-ökör“ név alatt ismert bérház.

Ezzel együtt előáll egy 600 □ öl nagyságú, átlagosan 30 méter széles, 80 méter hosszú telek, amelynek malom-téri vonalába, a térnek mondott utcát is díszítve felépíthető volna maga a tornacsarnok, míg a többi, a zöldkert utcát kísérő területből kitünő játszótér alakulhatna.

Hivatkozunk még ezen egyesítendő telekeknek s főleg játszóterének következő előnyeire: levegője állandóan pormentes és enyhe, tekintettel a melletti végig folyó Perczcsatornára. Ugyanezzel kapcsolatban a talajnak elég víze lévén s ez bőven állván állandó rendelkezésre, a megkívánt fásítás gyorsan lesz eszközölhető. E Perczben megfelelő uszoda-kosár, vagy kosarak alkalmazásával a tanulók részére szabad fürdőt lehet a tornacsarnokkal kapcsolatba hozni. Telen mesterséges jégpályának előállítás az ahhoz képest elég mélyen fekvő tornatérben mi akadályba sem fog ötközni. — Olyan előnyök ezek, melyek a tervet és a tervet ajánlvá ajánlják, amelyek szerint construalt tornacsarnokért, mint valóságos egészségügyi intézményért az ország bármely városa meg fog bennünket irigyelni.

Nem tartozik ugyan lényege szerint a dologra, de felhozzuk, hogy több város tornacsarnokát akként építette fel, hogy azt nyilvános mulatságok — hangversenyek, bálók — megtartására is alkalmassá tette. Így végeztek pedig a dolgokat azok, a kik ilyen célra szolgáló elég terjedelmes helyiséggel nem rendelkeztek s a kik legalább a torna-

kelő közönséget elválasztva a fővárosi plebsztól találhatni. Tátra-Lomnicztól 10 percznyire fekszik Matlárháza, egy szintén újabb keletü fürdő. Ezen fürdő csak olyan szép helyen fekszik, mint Tátra-Lomnicz, fürdő szállodája és fürdő vendéglője s kávéháza nagy, körülbelül négyszáz fürdővendég befogadására elegendő. A fürdőháza azonban kicsiny és elhanyagolt.

A lakószobák igen olcsók, 50—60 kr napi árért elég jó szobát lehet kapni. Ugyanennyiért elég jól lehet megebédelni, úgy hogy 2 frt napi kiadással fedezi az ember az összes, még a fürdést is belefoglaló kiadásait. Miatán itt ugyanazt a levegőt, vizet és kilátást lehet élvezni, a mit Tátra-Lomniczon s azonkívül Tátra-Lomnicz csak 10 percznyire fekszik innét, így egy matlárházi vendég az egész napot eltöltheti Tátra-Lomniczon s csak étkezni, fürödni és hálni megy Matlárházára azért is Matlárházának igen nagy közönsége van a polgári és kis hivatalnokai osztályból.

Igen csinos fürdőhely a Poprád város tulajdonát képező és Poprádtól 1/2 órányira fekvő Virágvölgy; négy nagy fürdő szálló, a fürdővendéglő és három magán nyaraló és a fürdőházból áll ez a fürdő-telep. Poprádról 1 frt 50 kr ért bérkocsin lehet ide jutni. E fürdő-hely Gümörmege felé, a magas Tátráktól kissé távolabb egy igazi virágvölgyben fekszik.

A fürdőt csak akkor láthatja meg az utas, ha egészen benne van. A fürdőszállodák igen szépek, díszes homlokzatokkal és ereklékkel látvak el s nagyobbára kétemeletesek. A szobák olcsók, nem különben az ételmezés is. De a fürdőház, a mely egy félreeső helyen elég távol a fürdőszállótól elfekszik, kritikán aluli. Ugy néz ki, mint egy istálló. Igazán kár, hogy e kies és lágyabb éghajlatu fürdőhelyen, a fürdőházra nem fordítanak nagyobb gondot, holott, minden egyébről kifogástalanul van gondoskodva. Szép és látogatott hidegvíz gyógyintézet végül Fenyőháza is.

csarnoknak évi tatarozási költségeit akarták biztosítani. — Meg lehetne gondolni a dolgot, vajjon nálunk ennek a két ügynek összeházasítása nem volna-e kívánatos és lehetséges? Annyi bizonyos, hogy a tornacsarnok nem lehet egy egyszerű állás. A tornászat közben felhevült testet a meghűlések ellen védő előszobáról, több kijárat esetén előszobákról, ruhatárakról, mosakodó helyiségről, tanári szobáról, félreeső helyiségekről, szolgálatokról mindenesetre gondoskodni kell ott. Esetleg a városi sport-egyesület is fog egy külön termet biztosítani abban magának. A hol ennyi helyiséget kell kiszabni, ott a nyilvános mulatságoknál szükségelt melléktermek — öltöző, pihenő, étkező, konyha — szinte már meg vannak, inkább csak a beosztást kellene a két cél szolgálataiba helyezni.

Mintha ez a combinált terv, mint a felnöttek érdekében hozott egészségügyi intézkedés, nem is ellenkezne olyan kirívó módon egy tornacsarnok fogalmával, miként az első pillanatra látszik. De hát nem ez a lényeg! Magát a tornahelyiséget kell ész és észszerűen megteremtünk.

Ajánljuk javaslatunkat azoknak a figyelmébe, akik az illetékes iskolai hatóságok között eddig folyt tervezetéseket a megvalósítás előtt végleg elbírálni hivatottak.

Kriek Jenő.

Különfélék.

— **Bücsü.** A piarista-rend tegnap f. hó 27-én ülte meg szt.-alapítója, Kal. szt. József emléktünnepének évfordulóját. A helybeli társház templomában is reggeli 6 órától 9 óráig a Kalazanczius oltárnál ereklék-kitéttel félóránként csöndes szentmise volt. 9 órakor volt az ünnepélyes szentmise, melyet D é k a y Lajos tanár intonált. Utána a szt. ereklé nyújtott csókolásra a jelenlevő szépszámú buzgó hiveknek.

— **A főegyházmege személyzetéből.** A hercegprimás B o r o v s k y József áldozópapot Verebélyre segédlelkésznek nevezte ki.

— **Lakatos Sándor,** lévai primásunk messzeföldön híres zenekara, mint bennünket értesít, a jövő héten elhagyja Koritnyiczt, hol a fürdőszézon tette kellemessé fülbemászó muzsikájával s szeptember 7-én már ismét a lévai közönséget fogja gyönyörködtetni azokkal a szebbnél-szebb új nótákkal, melyeket a banda négy hónapi távolléte alatt tanult.

— **Névmagyarosítás** Örömmel konstatáljuk, hogy a névmagyarosítás Barsmegeében is egyre jobban terjed. Hétről-hétre hirt adhatunk barsmegei névmagyarosításokról, kiknek zömét a lelkes magyar érzel-

Fenyőháza, mely Liptómegeének Turócmegege felé eső szélén fekszik, tulajdonképpen már távol esik a Magas Tátráktól, de azért magas fenyves hegyekkel van körülveve.

Körülbelül 50—60 magán nyaraló, kényelmes fürdőház és több nagy fürdő szálló, több vendéglő és kávéház található e telepen.

Lakást és ételmezést olcsón lehet kapni s mert a fürdő szállók és vendéglők nem egy bérlő kezében vannak s a fürdőközönség nincs monopolizálva. — Az utak gondozottak, a körülfekvő erdők parkozottak s maga az egész fürdőtelep egy nagy s nyaraló épületekkel sűrűen megrakott parknak néz ki. Árnnyoldala e telepnek, hogy a községtől nincs elválasztva s így a marhabajtás, szekerezés, gyermek zaj s a falusi élet minden alkalmatlan s ágai eléggé zavarják a fürdőközönség nyugalomát.

Ezzel befejeztem volna a magas tátravidéki fürdők ismertetését s még csak perczpartinak, aki megismertette Balaton-Füredet e lap hasáiban, fizetem ki tartozásomat.

Mindenekelőtt azt kérdelem tőle, hogy honnan mer engem azzal gyanúsítani, hogy én tót atyafi vagyok, hisz én ezt semmivel se árultam el, ellenben ő elárulta magát azzal, a mikor Tihanynak, a tót „tyihó“ kifejezésből eredő elnevezését fejté ki, fényes tót nyelvészeti képességgel.

Másodszor pedig felhívom a fürdőközönség figyelmét arra, hogy Perczparti elismerte, miszerint Balaton-Füreden nincs összehozás, s az ételmezés drága és rossz, én azonban az én tót vidékemen több olcsó és barátságos fürdőhelyet számtalan, szép kirándulási helyet ismertettem meg, az olvasó közönségnek nem lesz tehát nehéz megítélni azt, hogy hol jobb lenni s hol található olcsó pénzen több szépet és jót, üdülést és egészséget? Én már csak a Tátrák mellett maradok.

(Vége.)

mű izraeliták képezik. A statisztikai számadatokat véve azt látjuk, hogy a tót felső vidéken többen változtatják magyarosra nevüket, mint a megye magyar lakossága alsó részén, hol pedig igen nagy számmal vannak idegen nevű magyar emberek. Belügyminiszeri engedéllyel a következők változtatták meg nevüket legújabbán: Schlesinger Salamon vihnye-peszterényi lakos „Sós“-ra; Grandner Ferencz bezeréti lakos és kiskorú gyermekei „Garami“-ra; Fürst Adler Antal bezeréti lakos és kiskorú gyermekei „Városi“-ra; Kratina Gusztáv melleki kántortanító, valamint kiskorú gyermekei „Bárczi“-ra. Vivant sequentes!

— **Eszkívő.** Bakos István, balassagyarmati tanító f. hó 25-én vezetett oltárhoz Pély István lévai polgár bájos leányát, Vilma.

— **A gazdatiszt és a cseléd.** Csak nemrégiben történt, hogy a lévai uradalom Sándorhalmi pusztáján a segédtisztet egy fékevesztett indulatú cseléd agyonütötte, most hirt adhatunk egy másik ily szomorú esetről, melynek két áldozata van a holtravert gazdatiszt s az ennek revolver golyója által talált kocsislegény. Mint nagy-málási levelezőnk jeleint vasárnap délután bucsu napján Vidák József az Ordódy-család ispánján, Hlebik János kocsislegényt azért, mert az egy szép nevelt csikóban gondatlansága által nagy kárt okozott, testi fenytéssel büntette. A legény akkor látszólag fel sem vette az ütlegeket s társaival a korcsmába tért mulatni. Estefelé jószágotetéshez parancsolta őket az ispán; ekkor azonban a legények zugolódni kezdtek, Hlebik pedig egy hússággal Vidákot hirtelen kétszer mellbe ütötte. Ez megszedült, megtanorodott, majd magához térve, előrántotta revolverét és a mérénlyöt kétszer gyomorba lötte. És ez lón a veszte. A felpálkázott cselédesség, mely amugy sem szerette a sokszor brutálitásig érélyes gazdatisztet, rárohant és a szószoros értelmében széjjel szedte ha a jobbérzések köze nem vetik magukat. Vidák koponyáján több helyen bezuatott, úgy hogy agyveleje is kilocsant, teste számtalan sebből vérzett. A nemsokára megjelent dr. Dudich Endre tb. járási orvos gondos és ügyes segélyének köszönhető, hogy mindkét áldozat még aznap ki nem szenvedett. Hlebik kocsislegényt a lévai kórházba szállították. Vidákot fiatal felesége otthon ápolja s bár a körülményekhez kepest mindkettő elég jól érzi magát, felépülésükhöz kevés a remény. Hlebikben a golyót máig sem találták meg Vidák agyvelejéből az orvos 17 csontszilánkot vett ki. — Szomorú példája ez az ébredő szocializmusnak és a szocializmus forrásának.

— **Elmozdított tisztviselő.** A hontmegyei közgazgatási bizottság fegyelmi választmányára e hó 10-én Czibulya László elnökléte alatt tartott ülésében egyhangulag Nedeczky Árpád báti főszolgabíró hivataltól elmozdították.

— **Tűzek a vidéken.** A munkások vigyázatlansága és a nagy szárazság napról napra megtermi áldatlan gyümölcsét. Csak e héten itt közelben öt tüzeset fordult elő. F. hó 19-én Velsiczen 19 ház és pajta, f. hó 21-én Kis-Koszmályon 40 épület, több szalmagabona, f. hó 22-én a lévai uradalom Sándorhalmi pusztáján három asztalgabona, f. hó 24-én Nagy-Málason több épület szalmás és kicsépett gabona, ugyanaznap Gr. Lőkön 2 ház, melléképületeivel, szalmásgabona és takarmány esett a tűz martalékául.

— **Fürdői mizeriák.** A magyardi fürdőtulajdonosának nagyon furcsa fogalmi lehetnek egy fürdő-birtokos kötelességeiről. Mert nem elég csak a jegyeket kiadni s a pénzt azokért besöpörni, de kellene valamit tenni a közönség kényelmére is. Hiteles tanuk állítása szerint a fürdő ugyanazon állapotban van, mint megnyitásakor volt, természetesen azon különbséggel, hogy akkor jó volt, most pedig rozoga minden. Eltekintve a tisztaság általános hiányától, a kabinok sötétek és teljesen kényelmetlenek. A fürdőruhák oly rosszak, hogy kettő-hármat kell felpróbálni az embernek, míg egy használható talál. A tus ember-élmézet óta el van romolva. Nem régen megtörtént, hogy midőn egyik vendég ki akart menni a tükörből ráesett az egész ajtó, mely addig is csak felsarkon figyegott. Szóval ráférne a fürdőre egy kis alapos restaurálás! (Beküldött.)

— **Képes levelezőlapok.** Legújabbán az a divat, hogy nyakra-főre küldünk képeslevelezőlapot ismerőseinknek és viszont várjuk e levelező lapokat, gyűjjük és boldogabb az ki többet szerzett össze. — A kereskedelemügyi miniszter azonban rossz néven vette egyes nyomda azon eljárását, hogy a levelezőlapokra, melyek csak nem tekintetnek a posta hivatalos kiadványainak, oda nyomatta „m. kir. posta“ vagy a magyar címert, mi több nemet felíratul Correspondenz karte“ is bocsátottak levelezőlapokat forgalomba. Elrendelte tehát, hogy a német felíratú levelezőlapok zárt levélnek tekintessenek s akép díjaztassanak. A magyar címert ily magánlevelező lapot nyoma tilos, tilos továbbá a felírat is „m. kir. posta.“ Mégis tekintettel arra, hogy a nagy közönség közt az ilyen levelező-lapok bőséges számmal vannak forgalomban, megengedte azok elhasználását, de elrendelte, hogy a címlapon levő „Levelező-lap“ felíraton kívül más minden egyéb felírat, mely a nemzeti postaszervezés pontozataiba ütközik

erős tollonással kitörölendő vagy más alkalmas módon eltávolítandó. Ezen rendeletek figyelembe vétele mellett a képes levelezőlapok terjesztése a magyar posta részéről semmiféle akadályba nem ütközik.

— **A hesseni légy ellen.** A földmivélsügyi miniszter körrendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz melyben elrendeli, hogy a mennlyen a hesseni légy az idén is fellépett volna a törvényhatóság területén, az ellen való védekezés, különösen pedig a családokat veterék alkalmazásának módját a lehető legkiterjedtebb módon a gazdaságközönség tudomására hozza a annak végrehajtását a legszigorubbán ellenőrizze.

— **Szélhámós színész.** Kaczér Ödön szélhámós színész járja be az országot és csapja be a hatóságokat és a hiszékeny embereket. A belügyminiszter külön felhívta a hatóságok figyelmét erre az országfutó szélhámósra.

— **A szökek pusztulása.** Ha hinni lehet — és miért ne lehetne? — egy angol physiologusnak a kék szem és a szöke haj két-háromszáz év mulva csak a mult emlékei közé fog tartozni. A statisztika tanúsága szerint ugyanis a szöke nőknek átlag csak ötvenöt százalék megy férjhez, míg a barnák közül hetvenkilenc talál férjet. És a történelem megerősíti a statisztika ez adatait. Homer szerint a görög harcsozok szökek voltak; ma a görögök túlnyomó száma fekete. A régigalok vöröshajjak voltak; utódiáknak gesztenyeszínű fürtjeik vannak, — már tudniillik annak, a kinek van. Néhány száz év mulva ha ez így halad, egy jöendő Barnum mint valami csodateremtény fogja mutogatni az utolsó szöke embert.

— **Egy póstajelenet.** Dörömböz a bevándorolt ember a póstás ablakán. Hallja, póstás ur, nincs levelem? — Kicsoda ön uram? — Ki vagyok? Hát én vagyok. Ki más lennék. De nevet Uram; szól a póstás. Mi köze hozzá? hiszen rajta áll a levélen, — No jó, ha minden áron tudni akarja hát megmondom Bires Mátyásnak hívnak. — Sajnálom, szól a póstás, Bires Mátyás címére nincs levél. — Mondja csak: lehet ez ablakon kívül még más úton is közlekedni önnel; — Nem. — No, ezen szerencsésejé, megtanítottam volna, hogy van vallása máskor a nemes embert. Különbén ne higgye, hogy oly ostoba leszek és megmondom igazi nevemet. Maga hatemeletes számár! Hisz engem sohasem hívtak Bires Mátyásnak. Az én nevem egészen más.

APRÓSÁGOK.

Rovatvezető: Z U H A N Y.

Bucsuzás.

Két csizmadia együtt borozgatott s már a harmadik liter bort fogyasztván az egyik megrendelte a negyedik liter is, erre feláll a másik s nagy csuklások közt elkövekedik a komjától:

Az Isten áldja meg komám uram! Tisztelem a komámasszonyt is! Jójézakát!

Hát csak nem megy el még kedves komám uram, iszen még egy liter boruk van.

Hát sze még nem is, de mire azt megiszszuk, úgy sem ismerjük már meg egymást.

Album-lap.

X. ur emlékkönyvében egymásután a következő két vers olvasható:

Ki a nőt, bort és dalt nem szerette,

Bolond volt, marad s lesz egész életébe.

Don Juan.

Ha én vinkómat ösmernéd,

Ha feleségem volna a tiéd,

És ha halánád, mikor énekel,

Elhallgatnál avval a rossz vessell!

Szokratesz.

Tanügy.

I.

Az állami tanítóképzővel kapcsolatos gyakorló elemi iskolában a fölvételi beiratások szeptember hó 1—4-ik napjain eszközöltetnek. 5-én a lezárkés veszik kezdetüket.

A tanítóképzőben 2-án fölvételi és 3-án javító vizsgák tartatnak. Az előadások — a tanév megnyitásával — itt is 5-én kezdődnek.

Léva, 1898. aug. 25.

Az igazgatóság.

II.

A lévai ág. hitv. ev. elemi iskolában a beiratások szeptember 1., 2. 3. napján d. e. 10—12 ig tartatnak.

III. Értésítés.

A lévai iparos tanonciskolában a beiratások az 1898-9-ik tanévre szeptember 4, 8 és 11-én eszközöltetnek. A tanítás szeptember 15-én veszi kezdetét.

A lévai kereskedő tanonciskolában a beiratások szeptember 8-án és 11-én tartatnak. A tanítás pedig 12-én kezdődik.

A beiratások a jelzett napok délutánjain az iparos tanonciskolában 2—6 óráig, a kereskedő tanonciskolában pedig d. u. 4—5-ig tartatnak.

Miről a kereskedő- és iparos főnök urak azon figyelemmel értesítettek, hogy tanonczaikat, tekintet nélkül arra, hogy a tanonc csak próbaidőt szolgál, a kitűzött napokon okvetlen beírassák, mert a később történt beiratás mulasztásnak vétetik, mely ha alapos okkal nem lesz igazolva, az ipartörvény értelmében 20 frittól 200 frittig terjedő bírsággal sújtható.

Minden tanonc köteles a beiratásnál a mult tanévben nyert iskolai- születési- és himnőöltési bizonyítványát felmutatni.

Léva, 1898. augusztus 28-án.

A lévai tanonciskolák felügyelő bizottsága.

IV.

A barsi ev. ref. tanító-egyesület öszi rendes közgyűlését f. évi szept. 8-án fogja megtartani a nagy-sallói ev. ref. elemi iskola egyik termében, melyre az egylet minden rendes tagját, a pártól és tiszteltbeli tagokat, az ev. ref. e. megye lelkesítő karát s minden az ügy iránt érdeklődőt tisztelettel meghívunk.

A gyűlés tárgyai:

1. Elnöki megnyitó és előterjesztés.
2. Gyak. előadás a szőlőszet köréből. Tóth Lajos nagy-sallói tanítótól.
3. Ped. értekezés. Bárti István nagyodi tanítótól.
4. Székfoglaló. Huszár Gusztáv g.-löki tanítótól.
5. Folyó ügyek. Indítványok.

Elnökség.

Közönség köréből.

Köszönet-nyilvánítás.

„A lévai katolikus földmivélségi testület“ a f. é. augusztus hó 14-én föltisztelendő Báthy László ur nemes buzgólkodása folytán kegyes adakozásból egy templomi zászlót szerzett be. A miért is úgy a kereszt-szülőknek Czirik János és kedves nejének, valamint a kegyes adakozóknak hálás köszönetet mondanak:

a testület tagjai.

Irodalom és művészet.

Uj zenemű. Rózsavölgyi és társa cs. és kir. udvari zeneműkereskedő czég kiadásában megjelent az országsszerte elterjedt: A bihari határszélen... és Felt az anyám a legénytől... címűt eredeti dal, melynek szerzője Lengyel Miska, az ismert zeneszerző.

A füzet csinos kiállításban jelent meg. Ára 60 kr.

A Habsburg ház második megalapítása. Tudományos színvonalon álló könyv aligha jelent meg még akkora aktualitással, mint most az Athenaeum r. társaság kiadásában megjelenő a *Magyar Nemzet Története* című tiz kötetes nagy munkának nyolcadik kötete, melyet Marczali Henrik egyetemi professzor irt és a melynek teljes címe: *„Magyarország története III. Károlytól a bécsi congressusig 1711—1815.“* Százados torzsalakodás, véres tusák után végre a mostan uralkodó dicső királyunk bölcseségével és a haza bölcsének, Deák Ferencznek, valamint legjobbjainak közreműködésével 1867-ben sikerült a magyar birodalom és az uralkodó család örökös tartományai közti viszonyt a természetes alapokon szabályozni, de emellett a Habsburg-dinasztia nagyhatalmi állását biztosítani, alapul véve az 1723. évi I., II., III. t. cz.-ben foglalt *pragmatica sanctiót*, mely a személyében azonos uralkodó alatt levő két állam, két birodalom együttes birtoklását és ebből folyó közös védelmi kötelezettséget állapítja meg. Mint tudjuk, most ennek a dualiztikus monarchiának szervezete erős próbának van kitéve. Ezen mostani szervezetenek alapgondolatát az képezi, hogy mind a két birodalom parl. mentáris, alkotmányos intézményekkel legyen ellátva, mivel csak alkotmányos intézményekkel legyen ellátva, mivel csak alkotmányos uton érintkezhetik egymással a két birodalom. Ez az alkotmányosság azonban Ausztriában most válságba jutott és ebből a nagy zavarokból való szerencsés kijútasához igen behatóan ismerni kell az Ausztriával való mai viszonyunk alapját képező *pragmatica sanctio* keletkezésének történetét és mindazon körülményeket és okokat, a melyek bölcs öseinket arra bírták, hogy a férfi ágában kihalt Habsburg-dinasztiát a nőági örökösödés elfogadásával másodszer megalapítsák és alatta azt a nagy országtömböt, mely III. Károly jogára alatt volt, továbbra is együtt tartsák. Ennek a nagyfontosságú és most többszörös szempontból fontos korszaknak történetét ismerteti Marczali Henrik ebben a kitünően kidolgozott könyvében, melynek második részét Mária Terezia kora, majd utána József, II. Lipót és I. Ferencz császár korának történelmi leírása tölti be. Ez utóbbi korszakok pedig épen azért tanulmányosak, mivel ezekből láthatjuk azokat a majd alattomos, ravasz, hízkelő fogásokat, a melyek a *pragmatica sanctio* kijátszásával, a magyar független államnak és birodalomnak az örökös tartományokkal való összeolvastására, a magyar nemzet, a magyar nyelv, a magyar történelmi hagyományok kiirtására irányultak, de a nemzet érélyes ellenállásán mindannyiszor hajótörést szenvedtek. Nincs tehát az egész történetünkben reánk nézve tanulságosabb korszak jelenleg, mint épen ebben a nyolczadik kötetben tárgyalt korszak. A könyv rendkívüli széles ismerettel, nagy tudással van megírva és bátran mondhatjuk, hogy a legtekélyesebb munka erről a korról. Az élénk tollal megírt korszakot számos szövegkép, nagybecsű műmelléklet, művészi kivitelű hasonmás vi-

lágítja meg. Körülbelül negyve: a műmellékletek, több mint százötven a szövegképek száma. Végül megjegyezzük, hogy ennek a milleniumi nagy munkának a még hiányzó két kötete, ugymint a hetedik és a tizedik, még ez év folyamán be lesz fejezve. Egyes kötet ára diszes kötésben 8 frt. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

Selyem damaszt 75 krtól 14

frt 65 krig méterenként, — valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát fogyasztóknak postabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva, — mintákat pedig postafordultival küldenek, HENNEBERG G. selyemgyárai** (cs. és k. udvari szállító) **Zürichben.** — Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. —

Lévai piaciárak.

Rovatvezető; Kónya József rendőrkapitány.

Buza: m.-mázsánként 7 frt 80 kr, 8 frt. 10 Két szeres 6 frt 20 kr. 6 frt 40 kr. — **Rizs** 6 frt — kr. 6 frt 60 kr. **Arpa** 5 frt 70 5 frt 80 kr. **Kukoricza** 6 frt 80 kr 7 frt — kr. **Bab** 6 frt 30 kr. 6 frt 50 kr. **Zab** 5 frt 40 kr 5 frt 80 kr. — **Lencse** 7 frt — kr. 7 frt 20 kr **Köles** 4 frt — kr. 4 frt 50 kr.

Nyilttér.

I.

Az esztergomi főkáptalan tulajdonát képező valkóci-téglaház és telke; továbbá a gr.-szent-benedeki határban fekvő ugynevezett „sziget“ réttest **f. é. szeptember 12-én délelőtt 10 órakor** az uradalmi irodában nyilvános árverésen eladni fognak.

Részletesebb felvilágosításokat nyujt Kovácsiban az

Uradalmi tisztség.

II.

2541.1898. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A lévai kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kosznár Antal és neje Bártfay Anna végrehajthatónak **Szabó Lajos** végrehajtást szenvedő elleni 75 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a lévai kir. járásbíróóság területén lévő Nagy-Kálna községben fekvő a n.-kálnai 63. sz. tjkvben A I. 3. 4. 6. 13. sorsz. a. f. lvtv ingatlanára és tartozékára, az u. o. 319. sz. tjkvben A I. 1 sorsz. a. foglalt ingatlanára s azon épült 64 öszs. sz. házra összesen 1492 frt kikiáltási árban az árverést azzal rendelte el, hogy a n.-kálnai 63. sz. tjkvben felvett ingatlanok 286 frton alul, s az u. o. 319. sz. tjkvben foglalt ingatlan 551 frt 10 kron alul nem lesznek eladva, s amennyiben magasabb ígért nem tétetnek, ezen ingatlanok az utóajánlatot tevő által 286 frt és 551 frt 10 krnyi árban megvettnek lesznek nyilvánítva. A fennebb megjelölt ingatlanok az **1898. évi szeptember hó 10-ik napján d. e. 9 órakor** N.-Kálna község hazában megtartandó nyilvános árverésen fognak eladni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át közpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Léva, 1898. évi június hó 27-ik napján.

A lévai kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Pogány, kir. jbiró helyett:

Dr. Tejfalusy,

kir. aljírásbíró.

III.

„KÁVÉ“

1 kgr. frt. kr.

Jamaikai legfinomabb	2.24
Cuba legfinomabb	2.24
Ceylon legfinomabb	2.16
Ceylon finom	2.08
Portorico finom, és Cuba	2.—
Río Lavé	1.60 1.80
Gyöngy legfinomabb	2.16 2.24
Mooca legfinomabb	2.24
Arany Jáva legfinomabb	2.24
Menado legfinomabb	2.16
Brazíliai legfinomabb	1.60
Brazíliai II. rendű	1.30
Cuba pörkölt	2.— 2.40
Hungária kávé	1.20

Kapható:

Kern Testvéreknél, Léva.

ISKOLAKÖNYVEK

az összes helybeli és vidéki intézetekben és iskolákban használatban levő legújabb kiadású tankönyvek, segédkönyvek és mindenféle író és rajzszerkek a legjobban és legolcsóbban beszerezhetők

Nyitrai és Társa cégénél Léván.

Van szerencsém a n. érdemű közönséget értesíteni, hogy a

Schröder Lajos féle

borbély- és fodrász üzletet

a mai napon unokaöcsémétől átvettem s az üzletet az eddigi szolid szellemben fogom tovább vezetni.

Budapesten a legelsőbrangu üzletekben töltött huzamosabb idő feljogosít azon reményre, hogy úgy mint eddig is, ezentul még fogozottabb mértékben kielégíthetem a legkényesebb igényeket is.

Az üzlet az egészségügyi kívánalmaknak is minden tekintetben meg fog felelni, s egy ezélszerű ujitást fogok behozni, amennyiben minden állandó vendég a saját keféjével, szappánával etc. lesz kiszolgálva.

Az eddigi nagyrebecsült pártfogást és bizalmat továbbra is kérve vagyok

kiváló tisztelettel

Deffert János, fodrász.

Az eddigi bérletek magától értetődőleg továbbra is változatlanul érvényben maradnak.

SZIVATTYÚKAT TŰZPECSEKENDŐKET

házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési és egyéb nyilvános célokra kéz, járgány és erőhajtásra.

városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő pöczegödör tisztító készüléket, utcai öntöző-kocsikat, sárkaparókat

készít és ajánl a

BUDAPESTI SZIVATTYÚ- ÉS GÉPGYÁR
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG (ezelőtt WALSER FERENCZ)

BUDAPEST, VI, KÜLSŐ VÁCZIUT 45.

Arjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

Csak fiatal embereket érdekelhet tudni, hogy

a párisi Dr. BOITON

Injectio Oriental

már néhány napi használat után elmulasztja még a legrégebb bántalmakat is, főlösléges tehát **santal olaj** vagy **copaiva balzsammal** kísérletezni, mert ezek csak a gyomrot rontják és a bajt nem gyógyítják meg.

1 üveg Boiton Injectio ara 1 forint.

Magyarországi főraktár:

Zoltán Béla gyógyszerháza Budapest,

V., Nagykorona-utca 23. (Széchenyi-tér sarkán.)

Kapható minden nagyobb gyógyszerházaiban.

Postai megrendelések czime: **Zoltán gyógyszerháza Budapest.**

Főraktár Léván: **Boleman gyógyszerháza.**

Fontos házi asszonyok részére.

Valódi

BOROSTYÁNKŐ PADLÓFÉNYMÁZ

puha padlózatnak

tartós befényezésére különböző színekben, mely 2-3 óra alatt tökéletesen száraz, továbbá

gyorsan száradó Spiritus padlófénymáz

4 színben puha padlózatnak azonnali száradás melletti befényezésére.

SCHRAMM KRISTÓF

lakk- és fénymáz-gyárából

Bécs (Simmering), Offenbach a Majna m., Berlin.

Alapított 1837.

Továbbá:

mosható-zománcz festékek elegáns színárnyalatban

mindennemű házi szerek befényezésére, melyet bárki szaktudomány hiányában maga dolgozhat fel, alkalmas mosdó szekrények, ajtók, ablakok valamint falak bezománczozására konyhákban és fürdő szobákban.

Copall butorlakk, Copallakk belső használatra **Damarlakk- Bőr-lakk, Száritófirnisz, Politurlakk, Vaslakk** és **Brunolin**, mely utóbbi homályos butorokhoz használják, ugyszintén a többi lakkfélek valamennyi iparágak részére.

Különlegesség: kocsigyárosok és kocsitényezők részére

Kutschenlakk, Präparationslakk, Gestelllakk, Schleif és **Lazurlakk** eredeti 1 kgrmos dobozokban.

Kapható: **Kern Testvéreknél, Léván.**

Nagy választék alkalmi ajándéknak való tárgyakból: cbinaezüst árukból gyári raktár! Legjobb gyártmányu látszeráruk

Klein Sándor
órász- és ékszerész
LÉVAN.
ezelőtt **FELSENBURG FÜLÖP** főüzlete.

Törött arany és ezüstöt legmagsabb árban váltok be. Vidéki megrendelések gyorsan és lelkiismeretesen teljesíttetnek.

Arany férfi remontoir óra	30.—	frttól	feljebb
Arany női remontoir óra	14.—	"	"
Ezüst remontoir óra kettős fedéllel	8.—	"	"
Ezüst remontoir óra egy fedéllel	7.—	"	"
Nikl remontoir óra egy fedéllel	4.—	"	"
Ingaórák farag. díófatokban egy felhuzással 14 napig járó művel	10.—	"	"
Arany gyűrű (14 karat)	2.50	"	"
Arany karperecz (14 karat)	8.—	"	"
Arany függő (14 karat)	1.50	"	"
Arany kereszt (14 karat)	2.50	"	" 10

Szabadalmazott valódi „SINGER“ és valódi „HOWE“ családi és iparos varrógépek igen csinos kiállítással 5 évi jótállás mellett minden hozzávalóval.

Árak részletfizetésre: valódi utánz.

Singer családi varrógép kézi hajtásra	22.—	19.—
Singer családi varrógép állvány és szekrényvel	35.—	28.—
Singer Medium iparosoknak gep állvánnyal	40.—	36.—
Nagy Singer 4-es iparosnak állvánnyal	44.—	39.—
Howe családi varrógép állvánnyal	33.—	27.—
Nagy Howe iparosoknak varrógépek	44.—	38.—
Ringschiff iparos varrógép	70.—	58.—

Készpénz fizetés mellett 5%-al olcsóbb.

A valódi SINGER és HOWE gépeknek egyed. raktára **KERN TESTVÉREKNÉL LÉVAN.** Géptük, részek és csónak olcsón.